

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k otázce Oznámení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru: začlenění aspektů životního prostředí do evropské normalizace

(COM(2004)130 final)

(2005/C 74/11)

Dne 25. února 2004 se Komise v souladu s článkem 262 Smlouvy zakládající Evropské společenství rozhodla požádat Evropský hospodářský a sociální výbor o stanovisko k věci výše uvedené.

Specializovaná sekce pro „Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí“, která je pověřená přípravou podkladů pro Výbor v této věci, přijala stanovisko dne 6. července 2004. (Zpravodaj: p. PEZZINI).

Na svém 411. plenárním zasedání ze dne 15. září 2004, přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko většinou hlasů.

1. Úvod

1.1 Problematika začlenění aspektů životního prostředí do procesu evropské normalizace je jednou z priorit definovaných v rámci strategie Evropské unie pro zajištění udržitelného rozvoje, kterou Komise přijala v roce 2001 ⁽¹⁾ a k níž Výbor vydal v listopadu 2001 stanovisko a nedávno bilancoval její výsledky ⁽²⁾. Cílem této strategie je nastolit rovnováhu mezi ekonomickými, sociálními a ekologickými aspekty a posílit princip obsažený ve smlouvě zakládající ES ⁽³⁾, který hovoří o začlenění požadavků souvisejících se životním prostředím do evropské politiky. Šestý akční plán EU pro životní prostředí ⁽⁴⁾ v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba brát při vytváření technické normalizace v úvahu požadavky z oblasti životního prostředí.

1.2 Proces technické normalizace kromě toho značnou měrou přispívá k realizaci vnitřního evropského trhu, která plně zohledňuje účtyhodný pokrok, jehož bylo v oblasti životního prostředí dosaženo: dává závazek stát se do roku 2010 nejvíce konkurenceschopnou ekonomikou na světě do souladu s rozvíjením udržitelného hospodářství, vytvářejícího nová a lepší pracovní místa, a to v kontextu rozšířené Evropy vyznačující se silící hospodářskou a sociální soudržností, tak jak si to v Lisabonu v roce 2000 předsevzaly hlavy států a vlád Evropské unie.

1.3 Technická normalizace, založená na konsensu všech zúčastněných stran, je navíc nezbytnou součástí procesu realizace evropských politik, zejména pak Integrované produktové politiky, k níž se Výbor již několikrát vyjádřil ⁽⁵⁾ a která považuje normalizaci jako takovou za možný nástroj k omezení dopadu produktů a služeb na životní prostředí.

1.4 Rada pro normalizaci na svém zasedání z 1. března 2002 znovu potvrdila vhodnost harmonizovaných norem v oblastech, na něž se v současnosti vztahuje tzv. „nový přístup“, zdůraznila význam účinné účasti všech zúčastněných sociálních partnerů na procesu normalizace a s potěšením konstatovala záměr Komise vypracovat dokument k otázce normalizace a ochrany životního prostředí.

1.5 Po tomto zasedání Rady určila Komise v rámci pracovního dokumentu na téma „Úloha normalizace při podpoře legislativy a evropské politiky“ řadu klíčových úkolů, zejména:

1.5.1 rozšířit uplatnění evropské normalizace v politice a legislativě unie, aby došlo na základě potřeb společnosti i firem k větší expanzi technické normalizace v nových oblastech, jako jsou služby, informační a komunikační technologie, doprava, ochrana spotřebitelů a životního prostředí;

1.5.2 posílit u ředitelů firem a dalších zúčastněných stran povědomí o přínosech normalizace pro svět obchodu, a to především prostřednictvím kroků s cílem zkvalitnit a usnadnit jejich účast na procesu vytváření norem, přičemž je třeba zapojit zejména představitele malých a středních podniků;

1.5.3 revidovat platný legislativní rámec normalizace tak, aby lépe odrážel aktuální změny a výzvy v oblasti evropských technických norem, zjednodušení legislativy a koncepce „lepšího zákonodárství“ ⁽⁶⁾ v souladu s orientací průmyslové politiky v rozšířené Evropě ⁽⁷⁾ a s prioritami Strategie pro vnitřní trh ⁽⁸⁾ na období 2003/2006;

⁽¹⁾ COM(2001) 264 final.

⁽²⁾ Stanovisko CES 1494/2001 z 29. listopadu 2001 a stanovisko EHSV 661/2004 z 29. dubna 2004.

⁽³⁾ Smlouva o ES, čl. 2 a 6 (konsolidovaná verze).

⁽⁴⁾ Rozhodnutí 1600/2002/ES z 22. července 2002.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV k Zelené knize o PIP (ÚV C 260 z 17. září 2001) a stanovisko EHSV 1598/2003 z 10. prosince 2003 k oznámení „Integrovaná produktová politika – Rozvoj ekologického uvažování zaměřeného na životní cyklus“.

⁽⁶⁾ Oznámení Komise COM(2002) 278.

⁽⁷⁾ Oznámení „Průmyslová politika v rozšířené Evropě“, COM(2002) 714.

⁽⁸⁾ Oznámení „Strategie pro vnitřní trh – priority 2003/2006“ COM(2003) 238.

1.5.4 přijmout stabilní finanční rámec tak, aby evropská normalizace spočívala na pevných právních základech, aby aktivity v rámci evropské normalizace a evropské infrastruktury byly spolufinancovány Komisí / členskými státy a aby se prohloubily synergie mezi CEN, CENELEC a ETSI;

1.5.5 podpořit evropské organizace pro normalizaci, aby se zvýšila jejich efektivita v procesu vytváření technických norem a podpořilo sestavování a uplatňování mezinárodních standardů, a zároveň aby se usnadnil přístup k trhům a k mezinárodnímu obchodu a nevytvářely se zbytečné překážky pro směnu, a aby normalizace získala globální rozměr.

1.6 Vytvoření kultury technické normalizace v Evropě je ostatně nezbytnou zárukou efektivního a vyváženého fungování vnitřního trhu unie 25 států. Dále je důležité, především pak v oblasti životního prostředí, přijmout opatření na vyškolení expertů a vypracování a používání vhodných databank, které by garantovaly začlenění aspektů životního prostředí do evropského systému normalizace, a stejně tak plnou integraci nových členských států do tohoto systému prostřednictvím zapojení jejich organizací pro vydávání norem. Za tímto účelem a vzhledem ke struktuře a velikosti podniků v řečených státech považuje Výbor za nezbytné aktivně podpořit plnou účast malých a středních podniků celé rozšířené Evropy na vytváření standardů a používání stávajících evropských technických norem.

1.7 Evropský systém technické normalizace, postavený na shodě všech zúčastněných stran při vytváření nových norem a na jejich dobrovolném dodržování schválených norem, osvědčil nejen svou platnost, ale také takový stupeň efektivity a flexibility, který umožňuje značný nárůst produkce norem. Celkový počet evropských norem dosáhl v roce 2003 úctyhodného čísla zhruba 13 500, což hraje v ekonomice nesmírně pozitivní roli, neboť se tak snižují náklady transakcí, usnadňuje se podnikání a obchodování, a zároveň se zvyšuje konkurenceschopnost a posiluje inovace. Dalším významným aspektem normalizace bylo omezení překážek stojících v cestě obchodování na vnitřním trhu, a v některých případech dokonce na trhu světovém.

1.8 Tyto úspěchy je podle Výboru třeba nejen v úplnosti udržet, ale ještě zintenzívnit, jak zdůrazňují závěry Rady pro normalizaci z března 2002. Jakékoli zohledňování – jinak velmi žádoucí – ekonomických, sociálních a ekologických aspektů v procesu normalizace nesmí podle Výboru v žádném případě změnit charakter a podstatné rysy tohoto procesu, který musí být i nadále svobodný, dobrovolný a konsensuální. Právě díky těmto vlastnostem se z něj ostatně stal úspěšný nástroj na poli vnitřním i mezinárodním.

2. Syntéza hlavních prvků oznámení

2.1 Cíle oznámení Komise lze v zásadě shrnout takto:

- posilovat povědomí veřejnosti o nutnosti systematického začleňování aspektů životního prostředí do procesu evropské normalizace na základě dobrovolného přístupu, vedeného především dotčenými stranami;
- zahájit dlouhodobou debatu se všemi aktéry v oboru normalizace s cílem vypracovat plán konkrétních kroků, obsahující: 1) vzdělávací aktivity a aktivity pro vytváření povědomí veřejnosti; 2) organizaci a podporu účasti všech dotčených stran na procesu normalizace; 3) systematické uplatňování všech dostupných nástrojů tak, aby bylo v normách trvale zohledňováno životní prostředí; 4) předefinování rámce, v němž Komise vytváří mandáty pro normalizaci a specifické mandáty pro politiku životního prostředí a ekologické aspekty produktů;
- podrobovat proces začleňování aspektů životního prostředí do evropské normalizace neustálému hodnocení a kontrole ve světle výsledků práce ve čtyřech výše uvedených oblastech.

2.2 Pro dosažení těchto cílů navrhuje Komise tyto kroky:

- **na úrovni zúčastněných hráčů:** předkládat návrhy na podporu aktivit pro vytváření povědomí veřejnosti; vyměňovat si zkušenosti se správnými postupy v oblasti vzdělávání a zvyšování povědomí veřejnosti; provádět rozsáhlé konzultace při formulaci mandátů normalizace; definovat priority pro konkretizaci začlenění aspektů životního prostředí do evropských norem; vytvořit ukazatele pro stupeň začlenění ekologických požadavků do norem; identifikovat a koordinovat aspekty životního prostředí, které zpracovávají evropské úřady pro normalizaci, poskytovat komunitární podporu evropským zájmovým skupinám, které takové kroky podnikají; podávat pravidelně zprávy o způsobech užívání různých nástrojů pro začleňování ekologických požadavků do norem;
- **na úrovni členských států, zejména nově přistoupi-
vších:** připravovat opatření na podporu vzdělávání a zvyšování povědomí veřejnosti; zajišťovat shromažďování a šíření informací prostřednictvím různých organizací pro normalizaci; pomáhat všem zúčastněným stranám, zejména představitelům občanské společnosti a veřejným organizacím působícím v oblasti životního prostředí, a usnadňovat jim jejich úkoly tak, aby se plně zapojily do procesu vytváření norem; podávat zprávy o přijatých podpůrných opatřeních za účelem výměny zkušeností a správných postupů;

— **na úrovni Evropské unie:** poskytovat finanční podporu vzdělávacím a veřejné povědomí vytvářejícím projektům, které realizují evropské organizace pro normalizaci; organizovat stálou kontrolu již realizovaných vzdělávacích a veřejné povědomí posilujících aktivit; vkládat, v případě potřeby po konzultaci se zúčastněnými skupinami, ekologické aspekty do formulací mandátů pro normalizaci; pomáhat zúčastněným skupinám na evropské úrovni identifikovat a koordinovat ekologické prvky evropské normalizace; pořádat setkání umožňující výměnu zkušeností a správných postupů a přijímání ukazatelů vývoje evropské normalizace, které mají zvláštní vazbu na životní prostředí; uplatňovat systém neustálého vyhodnocování pokroku dosaženého v uvedených oblastech, přičemž toho vyhodnocení se bude nejméně jednou ročně projednávat se zúčastněnými stranami.

3. Obecné připomínky

3.1 Výbor vítá iniciativu Komise zahájit **hlubší zamyšlení nad možnostmi, příležitostmi a způsoby** začlenění požadavků týkajících se nejen ochrany životního prostředí, ale také udržitelného využívání přírodních zdrojů a surovin potřebných k výrobě, úpravě, distribuci, údržbě a konečnému zpracování produktů do definice evropských technických norem.

3.2 V této souvislosti Výbor zdůrazňuje význam nastolení skutečně **evropské kultury technické normalizace** jakožto záruky efektivního a vyváženého fungování vnitřního trhu **Evropské unie**, a uplatnění, především v oblasti životního prostředí, opatření na výškolení expertů a vytvoření příslušných databank, s jejichž pomocí by bylo možné hodnotit možnosti a příležitosti pro začlenění aspektů životního prostředí do systému evropských norem, a to i v rámci nových členských států.

3.3 V každém případě je podle Výboru nutné, aby dobrovolný charakter, konsensuálnost, otevřenost a transparentnost procedur, které jsou svobodně uplatňovány zúčastněnými stranami a pro ně a které představují **hlavní přednosti procesu technické normalizace v Evropě**, neztratily na významu, ale aby byly naopak posíleny při zohledňování jak socioekonomických, tak ekologických aspektů.

3.3.1 Výbor konstatuje, že **k dnešnímu datu existuje celá řada evropských technických norem, které se přímo zabývají otázkami životního prostředí** nebo mají na zřeteli ekologické aspekty. Máme na mysli zejména normy týkající se podstatných aspektů životního cyklu produktů, normalizovaných metod v oblasti měření a zkoušek, popř. technické normy týkající se ekologických technologií nebo technologií řízení ekologických otázek, jako je např. řízení EMAS na základě normy EN/ISO řady 14001.

3.3.2 Výbor dále s uspokojením konstatuje, že evropské organizace pro normalizaci disponují celou **řadou nástrojů, které jsou dokonale uzpůsobeny pro optimalizaci začleňování aspektů životního prostředí** do vytváření technických norem: příkladem jsou pokyny CEI 109 ⁽¹⁾ - úspěšně zavedené v roce 1995 a nedávno aktualizované - týkající se technických předpisů pro elektrotechnické a elektronické výrobky; dále norma ISO/TR/ 14062 ⁽²⁾, která byla ratifikována v roce 2002 a týká se koncepce a vývoje produktů, dále více než 100 tzv. „Kvalitativních norem pro oblast emisí a imunity“ od ETSI/CENELEC, a konečně Etický kodex ISO/164, který měl podporu tzv. „Help Desk Environnement“ a který zavedla organizace CEN.

3.4 Podle názoru Výboru výše prokázané ohledy ještě více potvrzují jeho přesvědčení, že cílů směřujících k efektivnímu začlenění aspektů životního prostředí do procesu technické normalizace bude možné snadněji dosahovat - zejména v případě malých a středních podniků - pomocí **etických kodexů, technických zpráv a pružnějších nástrojů**, popř. pomocí školicích středisek a praktických příruček, které by předávaly vědomosti a vytvářely povědomí o problémech již ve fázi navrhování nových výrobků, nových výrobních procesů a nových služeb. V tomto smyslu lze použít zjednodušené procedury, jaké se uplatňují v případě norem EMAS nebo hygienických a bezpečnostních norem pro malé podniky, jak již EHSV ve svém stanovisku několikrát zdůraznil ⁽³⁾.

3.5 Výbor důrazně upozorňuje na to, že je vhodné, aby v průběhu celého procesu **nedocházelo k zatěžování nebo zpomalování procesu normalizace. Kdyby došlo k jejímu prodražení a zbyrokratizování**, bylo by to rovněž v rozporu se komunitárními zásadami zjednodušování norem. V této souvislosti Výbor naprosto souhlasí se závěry jednání **Rady pro normalizaci** z 1. března 2002, které říkají, že „životaschopnost globálního systému normalizace v Evropě stále zdaleka není zaručena, vzhledem k překotnému vývoji v oblasti životního prostředí v Evropě a ve světě a ke změnám tradičních zdrojů příjmů“ ⁽⁴⁾. Podle Výboru musí normy co nejvíce získat na atraktivitě a užitečnosti pro podniky a jejich experty, kteří jsou technicky schopni lépe zohledňovat životní prostředí při navrhování produktů za přijatelné náklady.

3.6 Pro optimalizaci celkové výkonnosti podniků je vhodné usilovat o vytvoření mechanismů umožňujících **zlepšit kompetence všech zúčastněných v oblasti životního prostředí**, aby se zainteresované strany od začátku **aktivně podílely** na procesu vytváření norem. Vedle technických, ekonomických a sociálních aspektů je třeba brát v úvahu také ty, které se týkají zdraví, bezpečnosti a spokojenosti klienta. Především v posledních letech se ukazuje jako nezbytné věnovat zvýšenou pozornost omezení a racionalizaci spotřeby přírodních zdrojů a energie, snížení objemu odpadů a emisí, a především pak **kvalitě** samotného procesu vytváření nových dobrovolně uplatňovaných technických norem, tak aby byl zaručen snadný přechod těchto norem do mezinárodního měřítka.

⁽¹⁾ Pokyny CEI/109 v otázkce „ekologické aspekty - začlenění do norem vztahujících se na elektrotechnické produkty“.

⁽²⁾ ISO/TR 14062 k otázce „Řízení životního prostředí - začlenění ekologických aspektů do koncepce a vývoje produktů“.

⁽³⁾ Avis CES 560/1999 z 29. května 1999 (ÚV č. C 209 z 22. července 1999).

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 66 z 15. března 2002.

3.7 Výbor se ve světle současného demokratického procesu, který je založen především na národních strukturách, domnívá, že by bylo příhodné **ponechat na zúčastněných stranách (stakeholders) odpovědnost definovat – na základě nejrozumnějších znaleckých posudků a konzultací – možnosti začlenění aspektů životního prostředí do normalizace**, a předejít tak příkazům uvaleným „shora“.

3.8 Výbor je toho názoru, že proces vytváření technických norem nesmí postupovat rychleji než **kulturní změny**, které jednotlivé sektory nutně potřebují k tomu, aby **si byly vědomy své role v kontextu udržitelného rozvoje**. Úkol Komise je o to významnější, že se řadí do procesu vytváření povědomí a kulturní, „prognózy“, realizovaného pomocí šíření informací a správných postupů.

3.9 Vysoká kvalita dobrovolných technických norem je klíčovým prvkem jejich **přidané hodnoty na evropské úrovni**; Výbor se domnívá, že taková kvalita může vyrůst pouze z **aktivní účasti** všech zúčastněných stran na procesu vytváření norem, tj. expertů a zástupců různých odvětví, dále pak malých a středních podniků, zaměstnanců, spotřebitelů a nevládních organizací. Pouze bude-li se na tomto procesu podílet množství různých činitelů, nastane **správná rovnováha mezi ekonomickými, sociálními a ekologickými požadavky**, nehledě na prioritní aspekty zdraví a bezpečnosti.

3.10 V souladu s principem **subsidiarity** musí být tato účast zajištěna **nejprve na úrovni států**, a to především pokud jde o nové členské státy. Sluší se podpořit nejen **nevládní organizace**, aby poskytovaly aktivní a kompetentní spolupráci, ale také a zejména **malé a střední podniky, které především vzhledem ke své struktuře a velikosti** vykazují významnou potřebu zlepšení přístupu k procesu vytváření norem. V této souvislosti je vhodné připomenout, že je nutné posílit a optimálním způsobem využívat **evropské struktury vytvořené speciálně pro malé a střední podniky, jako je např. NORMAPM**.

3.11 Výbor zdůrazňuje nutnost přijmout přednostní opatření, které by na evropské úrovni podpořily aktivity zaměřené na **posílení kapacit**, vyvíjené organizacemi pro vydávání norem a nevládními organizacemi v **nových členských státech**, stejně jako **projekty školení expertů**, a navrhuje vytvoření **plně propojeného a decentralizovaného systému databank, který by byl blízko konečnému uživateli**. Jde konečně o to, zaručit vždy co nejlepší přístup k informacím a uvědomělou účast všech firem na procesu vytváření norem.

3.12 Pokud jde o definici **priorit** při vytváření norem, Výbor zdůrazňuje záhodnost toho, aby nadále **vznikaly v rámci konsensuálního, dobrovolného procesu, jehož se svobodně účastní všechny dotčené strany**, a upozorňuje, že je třeba vyvarovat se toho, aby se řídily pouze politickými prioritami a nebraly v úvahu zvláštnosti výrobků a firem, které je vyrábějí.

3.13 Pokud jde o použití povinných mandátů ze strany Komise v rámci tzv. „nového přístupu“, Výbor se domnívá, že **je třeba podporovat používání technických norem zaměřených na životní prostředí** nikoli prostřednictvím rozhodnutí vydaných shora, ale **rozsáhlejšími akceptováním ekologických produktů, které by co nejlépe orientovalo zájmy a potřeby občanů a spotřebitelů**.

3.14 Podle názoru Výboru přispěla definice přesných mandátů v případě nového přístupu k úspěchu evropského vnitřního trhu, přičemž v současnosti nesmí dojít k neutralizaci tohoto úspěchu tím, že by se tyto mandáty používaly k přesunu obtížných rozhodovacích procesů politického charakteru na technické organizace pro vydávání norem.

3.15 **Transpozice evropských technických norem na mezinárodní úrovni** je podle Výboru nesmírně významným prvkem pro zaručení účinné přítomnosti a plné konkurenceschopnosti našich výrobků na světovém trhu. V současné době více než 83 % norem CENELEC a zhruba 40 % norem CEN vychází díky Drážďanské a Vídeňské smlouvě z norem vydaných mezinárodními organizacemi pro normalizaci ISO, CEI a UIT. Kromě toho je podle Výboru záhodno **vyvarovat se toho, aby byly požadavky ekologických norem vnímány jako překážky pro volný obchod v rámci smlouvy TBT** TBT Světové obchodní organizace nebo aby se projevovaly jako komparativní nevýhody pro evropské firmy na světovém trhu. V této souvislosti je vhodné přijmout proaktivní postoj jak v transatlantickém dialogu (TABD), tak v dialogu s Japonskem (EJBD) či se sdružením Mercosur (MEBF), aby se již dále neprohlubovala propast mezi evropskými a mezinárodními normami.

4. Konkrétní připomínky

4.1 Účast: je třeba zajistit, aby rozšířená spolupráce nevedla ke zpomalení procesu přijímání a revize norem - procesu, který v průměru vyžaduje čas 3 až 5 let. **Je vhodné přihlásit se jednoduše k principu subsidiarity. Na vnitrostátní úrovni** je nutné zajistit účast všech zainteresovaných stran, zejména zaměstnavatelů a pracovníků, zatímco na **evropské úrovni** musejí zástupci národních organizací pro vydávání norem přinášet výsledky konsensuálních postojů, kterých dosáhly. Na této úrovni musejí mít také zástupci příslušných evropských organizací malých a středních podniků a nevládních organizací možnost zúčastnit se tohoto procesu, a to na základě konsensuálních postojů dosažených v rámci příslušných celků.

4.2 Spolupráce: Výbor považuje za obzvláště důležité, aby docházelo k **systematické výměně technických znalostí, vývoj kódexů řízených na dobrovolném základě a správných postupů**. Tato výměna však musí využívat existující prvky (srov. paragraf 3.3.2), které si zasluhují být posíleny a rozšířeny, zejména pokud jde o nové členské státy.

4.3 Kultura: **vytváření evropské kultury technické normalizace**, která bere v úvahu ekonomické, sociální a ekologické aspekty, má prvořadý význam pro firmy a pro organizace, které je sdružují, především pak pro malé a střední podniky či sdružení zaměstnanců a provozovatelů. Organizace na ochranu spotřebitelů a životního prostředí musejí mít i na evropské úrovni možnost získávat vhodnou finanční podporu, aby mohly prohloubit své vzdělávání v technické a normativní oblasti a zajistit kvalifikované a kompetentní zastoupení.

4.4 Financování: **nutnost zajistit ve víceletých, národních a komunitárních rozpočtech položky** umožňující financovat aktivity pro vzdělávání a vytváření povědomí. Tyto prostředky by měly být určeny zejména pro státní organizace pro normalizaci, sociální partnery a organizace zastupující jednotlivé složky občanské společnosti.

4.5 Priority: určování **priorit** pro vytváření nových technických norem musí být záležitostí konsensuálního rozhodnutí všech účastníků, kteří se přímo podílejí na procesu vytváření norem a kteří musejí nést plnou odpovědnost; v žádném případě nesmějí být tyto priority výsledkem shora nařízeného procesu. Nástroje: systematické využívání **nástrojů** – např. těch, o nichž se hovoří v paragrafu 3.3.1 a 3.3.2 –, nutné pro začlenění aspektů životního prostředí do normalizace, musí být vnímáno jako **poskytnutá příležitost, a nikoli jako povinnost nařízená** účastníkům technických norem na dobrovolném základě.

4.6 Kontrola: **kontrola a hodnocení dosažených výsledků** pomocí aktivit na vytváření povědomí a vzdělávání a posilování mezinárodních a evropských organizací na vytváření norem, a to ve smyslu kvalifikované účasti nevládních organizací a sdružení malých a středních podniků, musí poskytovat Komisi, Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru základy pro vypracovávání plánovaných **dvouletých zpráv a pro pětiletou revizi kroků** a směřování evropských institucí v této oblasti.

5. Závěry

5.1 EHSV je přesvědčen o nutnosti urychlit, avšak zároveň nezatížit proces normalizace tak, aby byl zaručen rozvoj vysoce kvalitního vnitřního trhu ve všech aspektech včetně životního prostředí. Cílem je, aby byl proces normalizace efektivnější, méně nákladný a nebyrokratický, a aby se institucionální kapacita členských států předem uzpůsobily.

5.2 Podle EHSV by proces začleňování aspektů životního prostředí do evropského systému norem měl postupovat ruku

v ruce s důsledným dodržováním principu subsidiarity, který má zaručit plnohodnotnou účast všech zúčastněných, především však malých a středních podniků a nevládních organizací, na celém procesu, a především pak na vnitrostátní/regionální úrovni, která, jak je všeobecně známo, je zúčastněným stranám nejbližší.

5.3 Vzhledem k vývoji globálního trhu a k otevření se nových velkých hospodářských oblastí typu Číny, Indie a Ruska vůči světovému obchodu je v prvořadém zájmu transponovat současné evropské technické normy na mezinárodní pole, v souladu s ustanoveními Drážďanských a Vídeňských dohod, za účelem proměnit řešení našich norem v obchodní výhody pro evropské podniky.

5.4 Podle EHSV je cílem dosáhnout maximální kompatibility mezi přísnými předpisy v oblasti životního prostředí a dobrovolně uplatňovanými normami, které vycházejí z posíleného povědomí o životním prostředí a kvalitě.

5.5 EHSV žádá, aby byly posíleny platformy pro výměnu správných postupů a dialogů, pro rozvíjení znalostí mezi sociálními partnery: evropskými a vnitrostátními organizacemi pro normalizaci, představiteli průmyslu, malých a středních podniků, zástupci zaměstnanců, spotřebitelů, nevládních organizací, a to vše s cílem podpořit rozvoj procesu normalizace v souladu s Lisabonskou strategií, s principy udržitelného růstu a konkurenceschopnosti.

5.6 Je zejména žádoucí:

- prosazovat evropskou kulturu technické normalizace v EU;
- činit opatření pro školení expertů a vytváření vhodných databank určených pro široké použití;
- stále více propojovat systém evropské normalizace a ochranu životního prostředí;
- stimulovat reakce ze strany poptávky (tj. vytvářet povědomí u spotřebitelů) s cílem zkvalitnit poptávku trhu, který chce využívat udržitelným způsobem přírodní zdroje, suroviny a hotové a upravené výrobky;
- vytvářet vhodnou rovnováhu mezi obranou prioritních aspektů bezpečnosti, hygieny a zdraví a obhajobou globálních aspektů životního prostředí s ohledem na Kjótský protokol;
- důsledně uplatňovat principy subsidiarity prostřednictvím podpory podílu všech zúčastněných stran na vnitrostátní / regionální úrovni;

- prosazovat pružnější etické kodexy tak, aby procesy normalizace byly více v souladu s životním prostředím, s cílem podpořit zejména malé a střední podniky v používání technických procesů, které by zároveň fungovaly ekonomicky, při vytváření nových výrobků, procesů a služeb;
- vytvořit platformu pro výměnu názorů mezi Lisabonskou strategií pro vnitřní trh a akčním plánem 2004-2010 pro životní prostředí a zdraví, s cílem rozvíjet odborný dialog mezi všemi, jichž se týká proces normalizace: CEN, CENELEC, ETSI, Normalizace malých středních podniků, ANEC (spotřebitelé), TUTB (zástupci zaměstnanců), ECOS (organizace pro životní prostředí), průmysl, distribuce a služby;
- podpořit rozvoj základní technické normalizace u předpisů týkajících se kvality produktů a postupů, v oblasti potravinářské a zemědělské produkce.

V Bruselu dne 15. září 2004.

Předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Roger BRIESCH

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zemědělství v příměstských oblastech

(2005/C 74/12)

Dne 17. července 2003 se Evropský hospodářský a sociální výbor rozhodl podle čl. 29 odst. 2 jednacího řádu vypracovat stanovisko k zemědělství v příměstských oblastech.

Sekce pro zemědělství, rozvoj venkova a životní prostředí, která odpovídala za přípravu práce Výboru na tomto tématu, přijala své stanovisko dne 6. července 2004 Zpravodajem byl **p. Caball i Subirana**.

Na 411. plenárním zasedání dne 15. a 16. září 2004 (zasedání dne 16. září 2004) přijal Evropský hospodářský a sociální výbor toto stanovisko počtem 132 hlasů pro a 3 členové se zdrželi hlasování.

1. Úvod

1.1 Výrobní činnost podmíněná městským prostředím

1.1.1 O příměstských oblastech se diskutovalo na různých evropských fórech, včetně Evropského hospodářského a sociálního výboru. Je to narůstající jev, který se týká mnoha měst v EU jako důsledek rozvoje měst, průmyslového rozvoje a rozvoje terciárního sektoru i rozšiřování komunikačních a dopravních infrastruktur, které pohlcují původní zemědělskou půdu a vytvářejí rostoucí počet okrajových a konkurenceschopných zemědělských oblastí.

1.1.2 Zemědělská činnost v příměstských oblastech je závislá na městském prostředí, ve kterém je vykonávána, a to v tom smyslu, že toto městské prostředí má negativní vliv na zemědělskou činnost, jelikož omezuje její ekonomickou životaschopnost. Takovéto negativní vlivy jsou prvotní příčinou zhoršování životního prostředí v oblasti a mají škodlivý účinek na sociální vztahy mezi městem a venkovem. V závislosti na tom, jak se na tento problém pohlíží a jak se řeší, může odlučování města a venkova vážně ohrozit přežití zemědělské činnosti samotné.

1.1.3 Kromě tradičních problémů, kterým příměstské zemědělské oblasti čelí, se objevil další problém, a to ochrana

volných oblastí blízko měst, avšak bez zemědělské činnosti. Tento nový problém v zásadě vyplývá z představy, že by takovéto oblasti měly být určitým druhem „tématického parku“ s tím, že všechno je umělé, bez kontextu a neosobní. Estetická kritéria, která jsou základem této představy, jsou založena mylně na předpisech o ochraně biologické rozmanitosti nebo na představě krajiny, která se snaží zemědělskou činnost opomíjet nebo romantizovat.

1.1.4 Společná zemědělská politika EU (SZP) zdůrazňuje nutnost rozmanitosti zemědělských podniků zkoumáním činností, které přinesou zemědělcům nové příjmy. Je nutno zdůraznit, že bez zemědělství neexistuje žádná zemědělská krajina, tj. krajina charakterizovaná obilnými poli, zvířaty, loukami a především zemědělci.

1.1.5 Všechny tyto faktory (tlak městského prostředí, představa zemědělství bez zemědělců, reforma SZP) vyvolávají vážné problémy, pokud jde o kontinuitu a stabilitu příměstského zemědělství. (Tyto problémy jsou zde mnohem výraznější než v jiných podobných agroklimatických oblastech, což znamená, že zde existuje větší riziko, že zemědělská činnost zanikne.)